

מה היו חושבים אבות הציונות על מדינת ישראל?

על מה באמת חלמו אבות הציונות
וכיצד נראתה המדינה אותה חזו
בדמיונם? ספר חדש קורא תיגר על
התפיסות המקובלות בנושא

אם משהו עוד זוכר, בימים שלפני 'חרבות בראל', אחד הדיונים הלוהטים כאן היו על מדינה יהודית ודמוקרטית. פעמים רבות במהלך ויכוחים שונים, דווקא דוברים דתיים שביקשו לאתגר את העניין הציוני הזכירו רעיונות של הרצל כמו מדינה באוגנדה או השתעשעות בפתרון בעיית היהודים על ידי התבוללות.

מה שלעיתים נראה כמו זריקה של מילים בעיקר כדי להתסיס, טומן בחובו משהו גדול בהרבה.

בספרו 'האם הציונות ביקשה להקים מדינת לאום', חוזר פרופ' דימיטרי שומסקי, ראש המכון להיסטוריה באוניברסיטה העברית, אל כתביהם ודבריהם של אבות הציונות מכל זרם, נע בין הרצל ואחד העם, בין פינסקר, בן גוריון ו'בוטינסקי, ומביא קריאה חדשה, לא בלתי מטלטלת, על אופי ומהות המדינה שהם באמת חשבו להקים. רעיונותיהם כללו, בין השאר, דמוקרטיה רב לאומית ואוטונומיות למיניהן. חמשת האישים הללו, שכיום נתפסים ומצגים ככאלה שבבירור חפצו דווקא במדינת לאום יהודית, דומה מאד במובנים רבים לתוצאה כפי שאנו מכירים אותה, לא בהכרח דמיינו אותה כך.

גם אם לא מסכימים לחלוטין עם קריאת התיגר של שומסקי, וגם אם מאוד טבעי והגיוני שגם אבות הציונות, כמו מנהיגים היסטוריים רבים אחרים, שינו ועדכנו תפיסות בהתאם למציאות, אי אפשר להתעלם מהסיוור המרשים שהוא עושה בספרו אל הפתרון המדיני האידיאלי ליהודים כפי שהם ראו אותו לאורך חייהם.

זהו ספר מעורר מחשבה בלי קשר לעמדותיכם הפוליטיות או רמת הבקיאות שלכם בהיסטוריה הציונית, והוא מציב שאלות רבות על הדרך בין החזון לבין מגילת העצמאות עליה חתמו בן גוריון והרב יצחק מאיר לזין. *

האם הציונות ביקשה להקים מדינת לאום? דימיטרי שומסקי

הוצאת חאנג'ס
279 עמ'